

Юстиція Буковини

№ 5 (5)

Газета Головного управління юстиції у Чернівецькій області

27 березня
2015 року

Міністерство юстиції України запроваджує електронні ОН-ЛАЙН сервіси у сфері державної реєстрації

Міністерство юстиції запроваджує нові стандарти надання реєстраційних послуг. З квітня отримати усі необхідні дані у вигляді витягів, довідок чи виписок можна буде в електронній формі, не виходячи з дому.

Після запровадження нових електронних сервісів, громадянам не потрібно буде витрачати час у чергах, знаходити посередників серед державних службовців, щоб отримати ту чи іншу довідку. Всі ці сервіси можна буде отримати через Інтернет у себе вдома чи на роботі, зайшовши на сайт Міністерства юстиції України і оплативши цю послугу своєю платіжною картою.

Згідно з прийнятими законодавчими актами усі сформовані електронною системою документи мають такий самий офіційний статус, як і їх паперові аналоги з підписом і печаткою реєстратора. Кожному електронному документу буде присвоєно унікальний номер. За ним в електронній системі можна буде віднайти оригінал документу, якщо цього буде вимагати банк чи якась інша установа. Строк дії сформованого документа і його унікального номера буде визначений Мін'юстом.

Нині триває дискусія з цього приводу – пропонуються варіанти від 3 місяців до півроку. Замовлення щодо формування необхідного документу з реєстру підприємств

можна буде робити по максимальному розширеному переліку для пошуку: назві компанії, інформації про засновників, інформації про директорів, по відповідному коду.

Таким чином, вдасться ліквідувати черги, знижити побутову корупцію і прибрати всі перепони і негатив, які створюються державою для підприємців. Другий блок питання стосується реєстрації прав на нерухомість.

Процедура тут схожа з попередньою. Громадянину треба перший раз прийти і подати пакет документів щодо реєстрації нерухомості. А потім через 5 чи 14 днів прийти й забрати ці документи.

Ще однією ініціативою стане надання нотаріусам права проводити реєстрацію договорів оренди земельних ділянок сільгосппризначення, починаючи з квітня місяця поточного року. Завдяки цьому нововведенню вдасться зняти черги в усіх аграрних регіонах, що особливо актуально під час посівної кампанії і переоформлення величезної кількості договорів.

Якщо ця процедура спрацює позитивно, то наступним кроком, згідно з концепцією реформування

надання публічних сервісів, буде передача нотаріусам можливості реєструвати всі об'єкти нерухомості як повноцінним державним реєстраторам. Уряд прийняв розпорядження, яким зобов'язав усі органи державної виконавчої влади використовувати інформацію з реєстрів і повторно не вимагати від громадян цю інформацію.

Зазначені реформи мають відобразитися на позиції України в рейтингу легкості ведення бізнесу Doing Business.

В'ячеслав Хохуляк,
начальник Головного
територіального управління
юстиції у Чернівецькій області

НОВИНИ Мін'юст працює над електронним декларуванням майна чиновників

На часі розробка програмного забезпечення електронного ресурсу для подання та оприлюднення декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування та розробка форми відповідної декларації.

Про це йшлося під час зустрічі заступника Міністра юстиції України Гіи Гецадзе з представниками Світового банку, ПРООН та Європейського Союзу, повідомили у Мін'юсті.

«Нам важливо запровадити систему електронного декларування майна державних службовців як одного з найважливіших антикорупційних механізмів. Для цього нам варто зробити ряд важливих кроків. Серед них – надання професійної експертної допомоги, підготовка висококваліфікованих кадрів, в тому числі і в IT-сфері, та відповідна технічна допомога», – наголосив Гія Гецадзе.

Також, заступник Міністра юстиції вважає, що в майбутньому дана система стане реальним механізмом контролю суспільства над державними службовцями: так, послуговуючись інформацією з цих баз даних, представники громадянського суспільства та засобів масової інформації зможуть мати більше інформації про чиновників, отже, бачити реальну картину та робити на її основі аналіз та розслідування.

Справи між державними виконавцями розподілятимуть автоматично

Комп'ютерна система без участі чиновників розподілятиме документи між державними виконавцями залежно від їх завантаженості. Виняток зроблено лише для рішень Європейського суду з прав людини, які здійснюються виключно державними виконавцями, визначеними начальником відділу. Це пов'язано з особливостями виконання рішень цієї категорії.

Це стало можливим завдяки тому, що сьогодні набув чинності Порядок автоматичного розподілу виконавчих документів у відділі примусового виконання рішень Департаменту державної виконавчої служби Міністерства юстиції України, пояснили «ЗіБ» у Мін'юсті.

Якщо у відділі відкрито виконавче провадження про стягнення з боржника коштів, виконавчі документи щодо цього боржника автоматично розподіляються системою на державного виконавця, який веде дане провадження.

Згідно з новим Порядком, виконавчі документи, які надходять до відділу, опрацьовуються відповідальною особою, яка визначена начальником відділу, і реєструються у системі в день їх надходження. Система самостійно формує Журнал реєстрації документів про відкриття виконавчого провадження, Журнал обліку виконавчих проваджень, які передані державному виконавцеві, та обкладинку виконавчого провадження.

Новий порядок передбачає, що відповідальна особа кожного дня має роздрукувати Журнал реєстрації документів та не пізніше наступного робочого дня передати його начальнику відділу для ознайомлення. Останній зобов'язаний на кожному роздрукованому аркуші поставити напис «ознайомлений», підпис та дату.

Крім того, начальник відділу щоденно до 09:30 ранку має внести до автоматизованої системи відомості про відсутніх на роботі виконавців, аби система не включала їх до розподілу. Після розподілу відповідальна особа передає виконавчий документ на підпис державному виконавцю, визначеному системою.

До початку діяльності відділу примусового виконання рішень Департаменту державної виконавчої служби Міністерства юстиції України положення вказаного Порядку поширюється на відділ примусового виконання рішень Державної виконавчої служби України.

АНТИКОРУПЦІЙНА СТРАТЕГІЯ НА 2014 – 2017 роки

14 жовтня 2014 року Верховною Радою України був прийнятий Закон України «Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014-2017 роки», який набув чинності з 26 жовтня 2014 року. Його метою якого стало визначення комплексу першочергових заходів, спрямованих на зменшення рівня корупції в Україні та формування базису для подальших антикорупційних реформ.

Антикорупційна стратегія розрахована на 3 роки, з 2014 по 2017 рік включно. І за цей час вона має стати базисом для зниження в країні корупції. Характерною ознакою, що робить її відмінною від попередньої є те, що вона розроблялася в громадському середовищі та базується на міжнародних рекомендаціях.

Кабінет Міністрів України, з метою виконання заходів, передбачених Антикорупційною стратегією, затверджуватиме державну програму, яка переглядатиметься

щорічно з урахуванням результатів реалізації визначених заходів, висновків та рекомендацій парламентських слухань щодо національного звіту про стан справ з корупцією.

Антикорупційна стратегія спрямована на досягнення таких результатів:

1) створення в Україні системи прийняття рішень щодо антикорупційної політики на основі аналізу достовірних даних про корупцію, моніторингу виконання цих рішень та їхнього впливу на стан справ з корупцією незалежним спеціально уповноваженим органом з питань антикорупційної політики у партнерстві із громадянським суспільством;

2) створення прозорих засад фінансування проведення виборів, діяльності політичних партій, посилення громадського контролю за їхньою діяльністю;

3) створення системи доброчесної та професійної публічної

служби відповідно до міжнародних стандартів і кращого світового досвіду;

4) запровадження ефективних антикорупційних програм у центральних органах виконавчої влади, а також на державних підприємствах, забезпечення для суспільства прозорості їхньої діяльності;

5) продовження реформування законодавства про державні закупівлі, з метою усунення ризиків корупції та впровадження прозорої системи проведення державних закупівель;

6) реформування судової влади в Україні та усунення ризиків корупції у судочинстві;

7) усунення корупційних передумов ведення бізнесу;

8) реалізація права осіб на доступ до інформації, забезпечення відкритості суспільно необхідної інформації, яка може використовуватися для виявлення і припинення корупційної практики;

9) створення системи інструментів, які дадуть змогу ефективно виявляти та розслідувати корупційні злочини, конфісковувати майно, яке було предметом злочинної діяльності або набуто внаслідок такої діяльності, притягувати до відповідальності осіб, причетних до винесення корупційних злочинів;

10) формування в суспільстві ідеї нетерпимості до проявів корупції.

Передбачається, що успішна реалізація Антикорупційної стратегії дасть змогу знизити рівень корупції в Україні, підвищити рівень довіри населення до влади, підвищити рівень іноземних інвестицій в економіку держави, а також створити основу для подальшої антикорупційної реформи.

Ірина Мудрик,
головний спеціаліст відділу
кадрової роботи та державної
служби Головного управління
юстиції у Чернівецькій області

Міністерство юстиції України анонсувало реформування системи примусового виконання в Україні

Уряд прийняв 3 важливі документи, які забезпечать реформування системи примусового виконання в Україні.

Перший з них стосується **порядку визначення розміру виплат державним виконавцям** з метою виконання положення Бюджетного кодексу. Основна ідея полягає в мотивуванні державних виконавців для того, щоб побороти побутову корупцію в виконавчій службі.

Другий, ухвалений Урядом документ стосується реалізації нового пілотного проекту у сфері виконання рішень, а саме – **запровадження автоматичного розподілу справ між державними виконавцями** та реалізацію системи автоматичного он-лайн контролю за строками виконання рішень та їх ефективністю.

«Раніше справи між державними виконавцями розподілялися несправедливо. Хтось отримував крупні цікаві справи і отримував відсоток за їх виконання. Хтось отримував лише справи, які стосувалися виплати аліментів або повнення на роботі, які було дуже важко виконати. Тепер цей розподіл буде автоматичним і кожен виконавець отримуватиме справедливую частку кожної з категорій провадження. Реалізація положень цього пілотного проекту дасть можливість усунути різноманітні корупційні складові у аспекті розподілу справ виконавчих проваджень між виконавцями», – наголосила під час презентації реформ в Кабінеті Міністрів 13 березня 2015 року перший заступник Міністра юстиції Наталія Севостьянова.

Даний проект також пе-

редбачає інформатизацію та комп'ютеризацію державних виконавців, які працюватимуть з планшетами. Завдяки цьому всі виконавчі дії – від відкриття провадження до його закриття – будуть проводитися в електронній формі.

Третій документ, який був прийнятий Кабінетом Міністрів, стосується **Системи електронних торгів арештованим майном**. Тепер цей проект перестав бути пілотним і буде реалізовуватися на постійній основі

Реалізація пілотного проекту у сфері примусового виконання рішень розпочнеться вже з 1 травня у Києві та в Сумській області.

Держвиконавець буде зацікавлений у виконанні рішення у повному обсязі, адже від цього залежатиме його винагорода. Розмір винагороди становитиме 2,5% від обсягу стягнення, а максимальна сума, яку зможе отримати виконавець, буде обмежена розміром 50 мінімальних зарплат.

Розмір винагороди зможе утримати виконавець від отримання неправомірної вигоди. Також буде запроваджена система контролю, яка забезпечить як внутрішній контроль, так і контроль з боку безпосереднього керівника виконавця, а також з боку керівництва ДВС в будь-якому регіоні країни.

Запровадження змін в системі примусового виконання покликане забезпечити дотримання строків виконавчих дій.

Наступним кроком концепції реформування ДВС стане прийняття Закону «Про державну виконавчу службу та приватних виконавців» та Закону «Про виконавче

провадження». Прийняття цих законів забезпечить запровадження змішаної системи примусового виконання за участю приватних виконавців. При цьому, стягувач отримає вибір - звертатися до державного чи до приватного спеціаліста.

Важливим етапом реформування стане створення єдиного реєстру боржників з відкритим доступом до його даних. Водночас буде розширено функції програми виконавчого провадження. Заінтересовані особи зможуть створити власний віртуальний кабінет з усією необхідною для користувача інформацією.

З часом планується інтегрувати систему виконавчого провадження з іншими реєстрами та банківською системою. А електронну перевірку достовірності документів забезпечуватиме наявність QR-коду.

Головною метою запропонованих змін є підняття ефективності виконання судових рішень. Адже через низький рівень виконання судових рішень інвестори побуюються вкладати гроші в економіку України.

Реалізація запланованого забезпечить зниження корупції, зниження паперового документообігу та збільшення зарплат держвиконавцям. Також це дасть можливість запровадити систему приватних виконавців, які конкуруватимуть з держвиконавцями та між собою.

Аксенія Адамчук

Перший заступник начальника Головного територіального управління юстиції у Чернівецькій області

Державна реєстрація об'єктів нерухомого майна переданих у власність фізичним та юридичним особам, що вийшли зі складу засновників (учасників) юридичної особи

1. Для проведення державної реєстрації прав з видачею свідоцтва про право власності на нерухоме майно у зв'язку з передачею об'єктів нерухомого майна у власність фізичним та юридичним особам, що вийшли із складу засновників (учасників) юридичної особи за рішенням учасників або органу, уповноваженого на це установчими документами, заявник подає органу державної реєстрації наступні документи:

- заява встановленої форми;
- документ, що підтверджує внесення плати за надання витягу з Державного реєстру прав;
- документ про сплату державного мита;
- правовстановлювальні документи;
- документ, що містить технічну характеристику такого об'єкта нерухомого майна і формується за результатами проведення його технічної інвентаризації;
- рішення уповноваженого на це установчими документами органу юридичної особи про передачу об'єкта нерухомого майна у власність фізичній або юридичній особі, що вийшла зі складу засновників (учасників) юридичної особи;
- документ, що підтверджує факт передачі такого майна фізичній або юридичній особі, що вийшла зі складу засновників (учасників) юридичної особи;
- копія документа, що посвідчує особу заявника;

у разі подання заяви заінтересованою особою особисто, така особа, крім документа, що посвідчує її особу, подає органу державної реєстрації прав копію реєстраційного номера облікової картки платника податку згідно з Державним реєстром фізичних осіб – платників податків;

у разі подання заяви уповноваженою особою така особа, крім документа, що посвідчує її особу, подає органу державної реєстрації прав копію документа, що підтверджує її повноваження;

у разі подання заяви уповноваженою особою, яка діє від імені фізичної особи, така особа також подає органу державної реєстрації прав копію документа, що посвідчує особу, яку вона представляє, та копію реєстраційного номера облікової картки платника податку такої фізичної особи;

у разі подання заяви уповноваженою особою, яка діє від імені юридичної особи, така особа також подає органу державної реєстрації прав виписку з Єдиного державного реєстру юридичних та фізичних осіб – підприємців щодо особи, яку вона представляє.

2. Додаткові до основного пакету документи:

2.1. Якщо нерухоме майно перебуває в іпотеці або податковій заставі, заявник також подає органу державної реєстрації прав документ, що підтверджує факт надання згоди іпотекотримателем або органом державної податкової служби на відчуження або інше визначення юридичної долі не-

рухомого майна, яке перебуває в іпотеці або податковій заставі.

Документи що підтверджують виникнення, перехід та припинення права власності та інших речових прав на нерухоме майно, є:

- Укладений в установленому законом порядку договір предметом якого є нерухоме майно, права щодо якого підлягають державній реєстрації чи його дублікат. До таких договорів зокрема, можна віднести договір купівлі-продажу, договори міни, дарування, ренти, довічного утримання, оренди житла з викупом тощо. Сторони мають право укласти договір, який не передбачений актами цивільного законодавства, але відповідає загальним засадам цивільного законодавства (частина перша статті 6 ЦК України);
- Свідоцтво про право власності на частку в спільному майні подружжя в разі смерті одного з подружжя, видане нотаріусом або консульською установою України, чи його дублікат;
- Свідоцтво про право на спадщину, видане нотаріусом або консульською установою України, чи його дублікат;
- Свідоцтво про придбання майна з прилюдних торгів (аукціонів) та свідоцтво про придбання майна з прилюдних торгів (аукціонів), якщо прилюдні торги (аукціони) не відбулися, видані нотаріусом, чи їх дублікати;
- Свідоцтво про право власності, видане органом приватизації наймачам житлових приміщень у державному та комунальному житловому фонді;
- Свідоцтво про право власності на нерухоме майно, видане органом місцевого самоврядування або місцевою держадміністрацією до набрання чинності Порядком;
- Державний акт на право власності на земельну ділянку;
- Рішення суду, що набрало законної сили, щодо права власності та інших речових прав на нерухоме майно (до таких рішень належать рішення про визнання права власності на нерухоме майно, про визнання правочинів недійсними, про поділ нерухомого майна подружжя на дві чи більше частин, про об'єднання об'єктів нерухомого майна тощо);
- Ухвала суду про затвердження (визнання) мирової угоди;
- Рішення уповноваженого законом органу державної влади про повернення об'єкта нерухомого майна релігійній організації;
- Інші документи, що підтверджують виникнення, перехід та припинення права власності та інших речових прав на нерухоме майно відповідно до закону.

Мартиненко Юлія

Головний спеціаліст відділу державної реєстрації речових прав на нерухоме майно реєстраційної служби Головного територіального управління юстиції у Чернівецькій області

Право особи на звернення до нотаріуса за вчиненням нотаріального провадження

У Законі України «Про нотаріат» відсутня норма, яка б визначала право осіб на звернення до нотаріуса та інших уповноважених, на вчинення нотаріальних дій посадових осіб за посвідченням безспірного права та фактів і вчинення інших нотаріальних дій з метою надання їм юридичної вірогідності.

Вважаємо, будь-яка особа має право звернутися до нотаріуса за вчиненням нотаріального провадження. Виходячи із принципу диспозитивності, який притаманний нотаріальному процесу, таке звернення здійснюється особисто заявником за його вільним волевиявленням або у його інтересах та у випадках, передбачених законом та уповноваженими представниками.

Вчинення нотаріальних дій має здійснюватися у певному порядку (процедура), який регламентований Законом України «Про нотаріат», Порядком вчинення нотаріальних дій нотаріусами України тощо. Основні вимоги щодо порядку здійснення нотаріального процесу передбачені Загальними правилами вчинення нотаріальних дій (Гл. 4 Закону), Основними правилами посвідчення правочинів (Гл. 6 Закону) та Правилами вчинення окремих нотаріальних дій (спеціальними правилами)¹.

Поряд з принципом доступності та гарантованості охорони і захисту безспірних прав існують певні умови, яких особа має дотриматися, щоб нотаріус вчинив щодо неї нотаріальне провадження. Але такі умови не є обмеженням права особи на звернення до нотаріуса для вчинення нотаріальної дії, вони зумовлені певними функціями, які покладено на нотаріат як правоохоронний орган, тобто можливість вчиняти лише юридично вірогідні дії, але у формі безспірної юрисдикції.

Залежно від обставин кожне конкретне звернення фізичної або юридичної особи має відповідати певним загальним вимогам законодавства, інакше в межах нотаріального провадження юридична допомога не може бути надана або втрачена свої основні властивості.

Отже, право на вчинення нотаріального провадження - це надана та гарантована державою можливість особі посвідчувати у нотаріальному порядку безспірні права та факти, що мають юридичне значення і вчиняти інші нотаріальні дії з метою надання їм юридичної вірогідності, яка має здійснюватися згідно із законом.

Умови, які висуваються законодавством про нотаріат щодо можливості вчинення нотаріального провадження, слід класифікувати на об'єктивні, які не залежать від волі заявника, та суб'єктивні, які властиві заявнику. Ці умови фактично викладені у ст. 49 Закону, де йдеться про підстави відмови у вчиненні нотаріальної дії, але вони викладені безсистемно, що істотно впливає на діяльність нотаріуса. Він має ретельно перевірити наявність або відсутність кожної із таких умов та прийняти остаточне рішення щодо можливості вчинення нотаріального провадження, оскільки ч. 3 ст. 49 Закону нотаріусу забороняється безпідставно відмовляти у вчиненні нотаріальної дії.

Щодо об'єктивних умов вчинення нотаріального провадження, то їх наявність або відсутність надає нотаріусу підстави зробити висновки про можливість вчинення нотаріального провадження. Вчинення або відмова у вчиненні нотаріального провадження залежать від обставин, які склалися на день звернення заявника до нотаріуса, та яким нотаріальним процесуальним законодавством, незалежно від волі нотаріуса або заявника, надано визначального характеру.

Щодо суб'єктивних умов вчинення нотаріального провадження, то їх наявність має свідчити про дотримання особою процесуального порядку реалізації права на звернення до нотаріуса за вчиненням нотаріальної дії.

Фактично перевірка наявності або відсутності як об'єктивних, так і суб'єктивних умов вчинення нотаріального провадження має здійснюватися нотаріусом не на стадії відкриття нотаріального провадження, як це передбачено у цивільному процесі (ст. 122 ЦПК - підстави для відмови у відкритті провадження у справі), а на стадії підготовки до вчинення нотаріального провадження. Стадія відкриття нотаріального провадження істотно відрізняється від стадії відкриття цивільної справи. Це зумовлено строком вчинення нотаріальної дії. За загальним правилом, згідно ч.1 ст. 42 Закону, нотаріальна дія має бути вчинена у день звернення особи до нотаріуса за умови оплати її вчинення та подачі всіх необхідних документів. Тому нотаріус у той самий день, одразу після звернення особи, повинен перевірити її особу, право- та дієздатність, повноваження представника, правильність сплати нотаріальних витрат, державного мита тощо, достовірність, належність, допустимість, достатність доказів (документів), а також інші обставини, щоб дійти висновку про можливість вчинення нотаріальної дії. Цю процесуальну діяльність нотаріуса слід розцінювати як підготовку до вчинення нотаріальної дії. Якщо всі вимоги будуть виконані, нотаріус вчинить нотаріальне провадження, у противному разі - відмовить особі у його вчиненні. Тому видається дискусійною думка деяких учених про те, що прийняттю заяви передують перевірка передумов на вчинення тієї чи іншої нотаріальної

дії та умов реалізації цього права. Стадія порушення нотаріального провадження починається у момент звернення заінтересованої у вчиненні нотаріальної дії особи до нотаріуса і закінчується прийняттям рішення про вчинення нотаріальної дії чи про відмову у її вчиненні. Але прийняти таке рішення нотаріус зможе лише при здійсненні комплексу процесуальних дій, які зводяться, наприклад, до визначення доказів, необхідних для підтвердження фактів, що мають значення для даної справи, вирішення питання про склад осіб, які мають взяти участь у вчиненні даної нотаріальної дії, які складають зміст стадії підготовки. Отже, існує суперечність у мотивації даного автора щодо віднесення певних процесуальних дій до конкретної стадії нотаріального провадження, оскільки процесуальні дії, які мають місце на стадії підготовки, дублюють дії, що мають місце на стадії порушення нотаріального провадження.

Існує й інша думка, яка стверджує, що перша стадія порушення нотаріальної діяльності зводиться лише до подання письмової чи усної заяви. Порушенню нотаріального провадження передують перевірка наявності передумов права на вчинення певної нотаріальної дії, а також умов здійснення цього права.

Скажімо, для посвідчення угод необхідно перевірити наявність таких передумов, як правоздатність юридичної особи, законність нотаріальної дії. Як умова здійснення цього права перевіряється наявність дієздатності фізичної особи, волевиявлення сторін на посвідчення конкретної угоди, дотримання правил предметної і територіальної компетенції. Але слід зазначити, що таку перевірку нотаріус не може здійснювати формально, оскільки, наприклад, перевірка законності нотаріальної дії - досить широке поняття, яке може включати багато аспектів, зокрема, відповідність змісту договору, наданих документів, правового становища особи тощо вимогам закону. Перевірка дієздатності юридичної особи та її обмеження здійснюється на підставі певних документів (ч. 4 ст. 44 Закону), які мають відповідати вимогам достовірності, належності та допустимості, а якщо такі документи викликають сумнів, то нотаріус з метою перевірки їх достовірності має звертатися до осіб, які їх видали, тобто такі дії можуть тривати певний час. Щодо перевірки дійсного волевиявлення сторін на посвідчення конкретної угоди, то вона, згідно процедурою, яка передбачена частинами 10-13 ст. 44 Закону, має місце на стадії безпосереднього вчинення нотаріальної дії.

Отже, можна зробити висновок, що перевірка нотаріусом об'єктивних та суб'єктивних умов вчинення нотаріальної дії є фактично змістом стадії підготовки до вчинення нотаріального провадження.

Інна Кондратенко,
Головний спеціаліст відділу нотаріату

КОНСУЛЬТУЄ ГРОМАДСЬКА ПРИЙМАЛЬНЯ

Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізації фонду оплати праці» від 28 грудня 2014 року № 77-VIII, який набрав чинності 01 січня 2015 року посилено відповідальність роботодавців за порушення законодавства про працю.

Так, у відповідності зі змінами до Кодексу законів про працю України запроваджується фінансова відповідальність роботодавців у вигляді штрафів за порушення вимог трудового законодавства. Зокрема, це робота працівників і виплата їм заробітної плати без належного оформлення трудових відносин, порушення строків виплати заробітної плати та інших виплат, недотримання мінімальних державних гарантій у сфері оплати праці та інші порушення. Залежно від порушення, розміри таких штрафів складають від однієї мінімальної заробітної плати (на даний час - 1218 грн.) за одне порушення до тридцяти мінімальних заробітних плат (36540 грн.). Найбільший розмір штрафу передбачений за фактичний допуск працівника до роботи без оформлення трудового договору (контракту), оформлення працівника на неповний робочий час у разі фактичної роботи повний робочий день, та виплати зарплати (винагороди) без нарахування та сплати єдиного соціального внеску - в 30 кратному розмірі мінімальної зарплати.

Передбачається, що штрафи будуть накладатися територіальними органами Державної інспекції України з питань праці в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Також внесено зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення, які стосуються адміністративної відповідальності посадових осіб роботодавця, згідно з якими:

- запроваджується адміністративне стягнення у вигляді штрафу за фактичний допуск особи до роботи без оформлення трудового договору та за допуск до роботи іноземних громадян, осіб без громадянства та осіб, що оформляють статус біженця, без отримання відповідного дозволу на застосування праці, а також за повторне вчинення протягом року порушень законодавства про працю, порушення законодавства щодо окремих категорій громадян (неповнолітні, вагітні жінки, одинокий батько, матір);

- збільшуються розміри адміністративних штрафів за порушення вимог законодавства про працю та законодавства про

збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування.

Внесені зміни і до Кримінального кодексу України щодо кримінальної відповідальності посадових осіб відповідальність роботодавців за порушення законодавства про працю, які тягнуть за собою кримінальну відповідальність, відносяться незаконне звільнення працівника у зв'язку з повідомленням останнім про порушення вимог Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції»; збільшуються розміри штрафів за грубе порушення законодавства про працю та ухилення від сплати єдиного соціального внеску та внесків на загальнообов'язкове державне пенсійне страхування.

Змінами до Кодексу законів про працю України:

- забороняється допуск працівника до роботи без оформлення наказу або розпорядження роботодавця про прийом на роботу;
- встановлюється обов'язкове повідомлення органу, відповідального за адміністрування єдиного соціального внеску (на даний момент - Державна фіскальна служба України), про прийом працівника на роботу в порядку, який буде встановлений Кабінетом Міністрів України;

- скасовується вимога про реєстрацію трудових договорів з роботодавцями - фізичними особами в Державній службі зайнятості України;

- передбачається можливість винесення судових рішень про оформлення трудових відносин з працівником і встановлення їх періоду (у разі фактичного виконання роботи без укладення трудового договору або фактичного виконання роботи на умовах повного робочого часу при оформленні роботи працівника на умовах неповного робочого часу). При винесенні таких рішень суди можуть одночасно приймати рішення про виплату працівникові заробітної плати у розмірі, не нижчому від середньої заробітної плати за відповідним видом економічної діяльності в регіоні (без урахування фактично виплаченої заробітної плати), та про нарахування податку на доходи фізичних осіб та суми єдиного соціального внеску.

Тетяна Ніколаєвич,
головний спеціаліст сектору реєстрації нормативно-правових актів, правової роботи та правової освіти Головного територіального управління юстиції у Чернівецькій області

Законом України від 12.02.2015 № 189 внесено зміни до Законів України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» та «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції» (далі - Закон), що передбачають забезпечення реалізації права на спадкування суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність на території проведення антитерористичної операції, та осіб, які проживають у зоні проведення антитерористичної операції або переселилися з неї під час її проведення.

Зокрема, Законом встановлено, що у разі якщо останнім місцем проживання спадкодавця є тимчасово окупована територія, місцем відкриття спадщини є місце подання першої заяви, що свідчить про волевиявлення щодо спадкового майна, спадкоємців, виконавців заповіту, осіб, заінтересованих в охороні спадкового майна, або вимоги кредиторів.

Якщо місце проживання спадкодавця невідоме, а нерухоме майно

або основна його частина, у разі відсутності нерухомого майна - основна частина рухомого майна розташованого на території проведення антитерористичної операції, що належить громадянам України (у тому числі фізичним особам-підприємцям) або юридичним особам - суб'єктам малого і середнього підприємництва, місцем відкриття спадщини є місце подання першої заяви, що свідчить про волевиявлення щодо спадкового майна, спадкоємців, виконавців заповіту, осіб, заінтересованих в охороні спадкового майна, або вимоги кредиторів.

Спадкова справа підлягає реєстрації у Спадковому реєстрі в порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України.

Ірина Фокшек,
головний спеціаліст сектору реєстрації нормативно-правових актів, правової роботи та правової освіти Головного територіального управління юстиції у Чернівецькій області

В Головному територіальному управлінні юстиції у Чернівецькій області відбулося засідання колегії управління

12 березня 2015 року в Головному територіальному управлінні юстиції у Чернівецькій області відбулося засідання колегії управління під головуванням начальника управління В'ячеслава Хошуляка за участі членів колегії, керівників структурних підрозділів Головного територіального управління юстиції, начальника Сторожинецького районного управління юстиції Гоцуляка В.С., керівників структурних підрозділів Сторожинецького районного управління юстиції, завідувачі, державного нотаріуса Кіцманської державної нотаріальної контори Беженар А.М. на якому обговорено результати планової комплексної перевірки організації нотаріальної діяльності Кіцманської державної нотаріальної контори, дотримання державним нотаріусом порядку вчинення нотаріальних дій та виконання правил нотаріального діловодства та результати комплексної перевірки роботи Сторожинецького районного управління юстиції. За наслідками обговорення прийнято конкретні рішення.

16 березня 2015 року в комунальному закладі «Чернівецька спеціальна загальноосвітня школа-інтернат №2» головним спеціалістом сектору реєстрації нормативно-правових актів, правової роботи та правової освіти Головного територіального управління юстиції у Чернівецькій області в рамках Тижня права проведено правоосвітній захід у формі бесіди на тему: «Соціальний захист дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування».

12.03.2015 року було проведено круглий стіл під головуванням начальника Головного управління юстиції у Чернівецькій області Хошуляка В.В., за участі працівників територіальних управлінь юстиції області, представників громадськості та нотаріусів, на тему: «Реформа системи державної реєстрації».

19.03.2015 Головним територіальним управлінням юстиції у Чернівецькій області спільно з Департаментом освіти і науки Чернівецької обласної державної адміністрації проведено навчально-практичний семінар з питань підготовки та подання нормативно-правових актів на державну реєстрацію до органів юстиції для працівників системи освіти області.

Під час семінару виступили:

1. **В'ячеслав Хошуляк** - начальник Головного територіального управління юстиції у Чернівецькій області, який висловив основну мету даного заходу та процедуру формату даного заходу.

2. **Світлана Тодорюк** в.о. директора Департаменту освіти і науки Чернівецької обласної державної адміністрації, яка підкреслила необхідність проведення даного заходу та подякувала організаторам заходу за його проведення у такому форматі та надала пропозицію проводити надалі аналогічні заходи на постійній основі.

3. **Аксенія Адамчук** - перший заступник начальника Головного територіального управління юстиції у Чернівецькій області (тема доповіді: «Ознайомлення з нормативною базою, що регулює питання підготовки та подання нормативно-правових актів на державну реєстрацію»).

4. **Іра Німіжан**, завідувач сектору реєстрації нормативно-правових актів, правової роботи та правової освіти Головного територіального управління юстиції у Чернівецькій області (тема доповіді: «Порядок підготовки наказів нормативно-правового характеру та подання їх на державну реєстрацію до органів юстиції»).

5. **Іванна Напора** - провідний спеціаліст сектору реєстрації нормативно-правових актів, правової роботи та правової освіти Головного територіального управління юстиції у Чернівецькій області (тема доповіді: «Організація роботи по перегляду нормативно-правових актів на відповідність Конституції України та іншим актам законодавства України»).

Мультимедійне забезпечення проведення даного заходу здійснював завідувач сектору організаційної роботи, документування та контролю Головного територіального управління юстиції у Чернівецькій області **Юрій Мінтенко**.